

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia ...

**w sprawie komisji do spraw środka leczniczego dla nieletnich, trybu wykonywania
środka leczniczego oraz warunków zabezpieczenia zakładów leczniczych**

Na podstawie art. 232 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb powoływania i odwoływania członków komisji do spraw środka leczniczego dla nieletnich, zwanej dalej „Komisją”, jej skład i sposób działania;
- 2) sposób postępowania z przekazaną Komisji dokumentacją;
- 3) szczegółowy tryb umieszczania, przyjmowania, przenoszenia i zwalniania nieletnich z zakładów leczniczych;
- 4) szczegółowe warunki pobytu nieletnich w zakładach leczniczych;
- 5) warunki zabezpieczenia zakładów leczniczych dysponujących warunkami wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia.

§ 2. 1. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele:

- 1) ministra właściwego do spraw zdrowia – 2 osoby;
- 2) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie – 2 osoby;
- 3) Sekcji Psychiatrii Sądowej Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – 1 osoba;
- 4) Krajowego Ośrodka Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich w Garwolinie – 1 osoba;
- 5) Komisji do spraw Szpitalnictwa Psychiatrycznego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – 1 osoba;
- 6) Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – 1 osoba.

2. Członków Komisji, w tym przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza, powołuje na okres 5 lat minister właściwy do spraw zdrowia.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2021 r. poz. 932).

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, zgłaszają kandydatów na członków Komisji na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia odwołuje członka Komisji:

- 1) na podstawie jego pisemnej rezygnacji;
- 2) na wniosek podmiotu, który zgłosił jego kandydaturę, albo z własnej inicjatywy w przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 3) na wniosek przewodniczącego – w przypadku systematycznego nieuczestniczenia w realizacji zadań Komisji określonych w art. 216 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, zwanej dalej „ustawą”.

§ 3. 1. Komisja obraduje na posiedzeniach, które zwołuje przewodniczący lub w przypadku jego nieobecności – zastępca przewodniczącego.

2. Pierwsze posiedzenie Komisji zwołuje minister właściwy do spraw zdrowia.

3. Decyzje co do wydania opinii, o której mowa w art. 216 ust. 3 pkt 1 ustawy, zwanej dalej „opinią”, zapadają większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

4. Z posiedzenia Komisji sekretarz sporządza protokół, który podpisuje przewodniczący lub w przypadku jego nieobecności – zastępca przewodniczącego.

5. Przewodniczący, w celu wykonania zadań, o których mowa w art. 216 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, może spośród członków Komisji wyznaczać zespoły robocze.

6. Obsługę organizacyjno-techniczną Komisji zapewnia jednostka podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i przez niego wskazana.

§ 4. 1. Komisja przystępuje do wydania opinii na wniosek sądu, po otrzymaniu odpisu prawomocnego postanowienia o zastosowaniu wobec nieletniego środka leczniczego wraz z opinią, o której mowa art. 64 ust. 1 ustawy, oraz opinią, o której mowa w art. 65 ust. 1 ustawy, jeżeli była wydana.

2. Komisja wydaje opinię w formie pisemnej uwzględniając w niej:

- 1) imiona i nazwiska członków Komisji uczestniczących w wydaniu opinii,
- 2) datę wydania opinii,
- 3) sprawozdanie z przeprowadzonych czynności i spostrzeżeń oraz wynikające z nich wnioski,
- 4) podpisy członków Komisji, o których mowa w pkt 1

– w terminie 21 dni od dnia wpłynięcia wniosku i niezwłocznie przesyła ją do sądu.

§ 5. Dokumentacja przekazana Komisji jest przechowywana w jednostce, o której mowa w § 3 ust. 6, w sposób zapewniający ochronę danych zawartych w tych dokumentach oraz zabezpieczający przed ich zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą i dostępem osób nieupoważnionych.

§ 6. Nietelni jest umieszczany w zakładzie leczniczym określonego rodzaju i zgodnie z miejscem wykonywania środka leczniczego wskazanych w postanowieniu sądu, o którym mowa w art. 217 ustawy.

§ 7. 1. Nietelni jest przyjmowany do zakładu leczniczego po doprowadzeniu przez podmioty, o których mowa w art. 218 ust. 2 ustawy.

2. Przy przyjęciu do zakładu leczniczego nietelni:

- 1) jest informowany o przysługujących mu prawach i obowiązkach;
- 2) jest poddawany czynnościom mającym na celu jego identyfikację;
- 3) jest poddawany czynnościom kontrolnym przez personel tej samej płci na obecność przedmiotów, których posiadanie może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia nietelnego lub innych osób;
- 4) podaje informacje o posiadanych pieniądzach i przedmiotach wartościowych oraz rzeczach i przedmiotach, których posiadanie jest na terenie zakładu leczniczego zakazane oraz oddaje je do depozytu;
- 5) podlega badaniu pod względem pediatrycznym, psychiatrycznym, neurologicznym;
- 6) jest zobowiązany poddać się czynnościom sanitarno-higienicznym.

3. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 2, nietelni zostaje zarejestrowany w zakładzie leczniczym i przydzielony do odpowiedniego odcinka zakładu leczniczego.

4. Nietelnego przyjętego do zakładu leczniczego informuje się o zasadach wykonywania orzeczonego środka leczniczego oraz zapoznaje się z treścią regulaminu pobytu pacjentów w zakładzie leczniczym.

§ 8. Nietelniemu zapewnia się warunki pobytu w zakładzie leczniczym odpowiadające warunkom pobytu osoby korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny w rozumieniu art. 3 pkt 2 lit. a, b i d ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 oraz z 2022 r. poz. 974 i 1700), z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów ustawy.

§ 9. 1. Nieletniemu umieszczonemu w zakładzie leczniczym można udzielić zezwolenia na czasowy pobyt poza zakładem w asyście osoby godnej zaufania, jeżeli jest to uzasadnione ważnymi względami osobistymi lub rodzinnymi.

2. Zezwolenia udziela się na okres nieprzekraczający jednorazowo 72 godzin. Zezwolenia udziela kierownik zakładu leczniczego na wniosek nieletniego lub osoby najbliższej, po uzyskaniu pozytywnej opinii lekarza prowadzącego postępowanie terapeutyczne.

§ 10. 1. Do przeniesienia nieletniego do innego zakładu leczniczego, o którym mowa w art. 221 ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy § 7.

2. Pieniądze oraz wartościowe przedmioty przekazane przez nieletniego do depozytu w zakładzie leczniczym, w którym dotychczas przebywał, są mu zwracane w trakcie wypisu.

§ 11.1. Zwolnienie nieletniego z zakładu leczniczego następuje na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu i wydanego przez sąd nakazu zwolnienia, chyba że zwolnienie następuje w związku z ustaniem wykonywania środka leczniczego z mocy prawa.

2. O terminie zwolnienia nieletniego kierownik zakładu leczniczego zawiadamia sąd, Komisję, prokuratora, nieletniego oraz jego rodziców lub opiekuna.

3. W dniu zwolnienia nieletniego, zwracane są mu pieniądze oraz wartościowe przedmioty przekazane przez nieletniego do depozytu w dniu przyjęcia do zakładu leczniczego.

§ 12.1. Zakład leczniczy dysponujący warunkami wzmocnionego zabezpieczenia:

- 1) zapewnia stały nadzór nad nieletnimi przebywającymi w tym zakładzie;
- 2) posiada drzwi i okna wyposażone w urządzenia uniemożliwiające nieletnim samowolne opuszczenie tego zakładu;
- 3) jest wyposażony w:
 - a) system telewizji wewnętrznej umożliwiający obserwację drzwi wejściowych, okien zewnętrznych, sal ogólnych, izolatek oraz korytarzy,
 - b) elektroniczny system sygnalizujący niekontrolowane otwarcie drzwi i okien;
- 4) posiada możliwość wydzielenia od 10-łóżkowego do 20-łóżkowego pododdziału;
- 5) posiada bezpośredni dostęp do ogrodzonego terenu rekreacyjnego;
- 6) zatrudnia personel pracujący z nieletnimi w liczbie co najmniej dwukrotnie większej niż liczba łóżek w tym zakładzie przeznaczonych do wykonywania środka leczniczego;
- 7) posiada procedury postępowania na wypadek wystąpienia pożaru, buntu, ucieczki lub innych zagrożeń, uzgodnione z właściwym miejscowo komendantem powiatowym,

miejskim lub rejonowym Policji, właściwym miejscowo lekarzem koordynatorem ratownictwa medycznego oraz właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zakład leczniczy dysponujący warunkami maksymalnego zabezpieczenia spełnia wymagania określone w ust. 1 pkt 1–3 i 5 oraz:

- 1) dysponuje systemem osobistych elektronicznych urządzeń alarmowych sygnalizujących zagrożenie, w które jest wyposażony personel tego zakładu;
- 2) jest otoczony oświetlonym, nadzorowanym za pośrednictwem telewizji wewnętrznej, gładkim murem o wysokości co najmniej 5,5 metra lub dysponuje innymi zabezpieczeniami o porównywalnej skuteczności, uniemożliwiającymi samowolne oddalenie się nieletniego;
- 3) zatrudnia personel pracujący z nieletnimi w liczbie co najmniej trzykrotnie większej niż liczba łóżek przeznaczonych do wykonywania środka leczniczego, w tym personelu sprawującego ochronę nad nieletnimi w liczbie nie mniejszej niż dwie trzecie liczby tych łóżek.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r.²⁾

MINISTER ZDROWIA

w porozumieniu:

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM, LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Anna Skowrońska-Kotra

Zastępca Dyrektora

Departamentu Prawnego Ministerstwa Zdrowia

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. z 2018 r. poz. 1928), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700).

Projekt rozporządzenia w sprawie komisji do spraw środka leczniczego dla nieletnich, trybu wykonywania środka leczniczego oraz warunków zabezpieczenia zakładów leczniczych wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 232 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700). Rozporządzenie ma określać szczegółowy tryb umieszczania, przyjmowania, przenoszenia i zwalniania nieletnich z zakładów leczniczych, szczegółowe warunki pobytu nieletnich w tych zakładach oraz warunki zabezpieczenia zakładów leczniczych dysponujących warunkami wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, a także tryb powoływania i odwoływania członków komisji do spraw środka leczniczego dla nieletnich, jej skład, sposób działania i sposób postępowania z przekazaną komisji dokumentacją, mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwych warunków pobytu nieletnich w zakładach leczniczych, odpowiedniego leczenia, rehabilitacji i postępowania terapeutycznego wobec nieletnich, zapobiegania samowolnemu oddalaniu się nieletnich z zakładu leczniczego oraz przeciwdziałania zachowaniom zagrażającym życiu lub zdrowiu lub powodującym niszczenie mienia, przestrzegania ich praw oraz sprawnego wykonywania orzeczeń, oraz uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji zadań komisji i właściwego zabezpieczenia danych i informacji zawartych w dokumentacji dotyczącej nieletnich.

Aktualnie problematyka ta jest uregulowana w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. z 2018 r. poz. 1928), które utraci moc w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich ustawodawca utrzymuje instytucję środka leczniczego, w związku z czym konieczne stało się wydanie przez Ministra Zdrowia niniejszego rozporządzenia. Projektowane rozporządzenie oparte jest na treści obecnie obowiązującego rozporządzenia i uwzględnia zmiany w zakresie wykonywania środka leczniczego wprowadzone w ww. ustawie.

W projektowanym rozporządzeniu określono tryb pracy komisji do spraw środka leczniczego dla nieletnich, w tym tryb podejmowania decyzji, oraz skład tej komisji, do której wejdą przedstawiciele:

- 1) ministra właściwego do spraw zdrowia – 2 osoby;
- 2) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie – 2 osoby;

- 3) Sekcji Psychiatrii Sądowej Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – 1 osoba;
- 4) Krajowego Ośrodka Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich w Garwolinie – 1 osoba;
- 5) Komisji do spraw Szpitalnictwa Psychiatrycznego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – 1 osoba;
- 6) Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – 1 osoba.

Projekt rozporządzenia przewiduje również regulacje dotyczące trybu umieszczenia, przyjmowania, przenoszenia i zwalniania nieletnich z zakładów leczniczych, w tym dotyczące deponowania posiadanych przez niego rzeczy. W zakresie warunków pobytu nieletnich w zakładzie leczniczym, określono, że warunki pobytu mają odpowiadać warunkom pobytu osoby korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów ustawy. Określono również warunki zabezpieczenia zakładów leczniczych – wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2022 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie był przedstawiany właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnień.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

OSR projektu nie był oceniany w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.